Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (suuri jaosto)

15 päivänä lokakuuta 2024*

Ennakkoratkaisupyyntö – SEUT 267 artikla – Asiaa ylimpänä oikeusasteena käsittelevien kansallisten tuomioistuinten ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevan velvollisuuden ulottuvuus – Menettely, joka koskee lupaa saada tehdä revisiovalitus jäsenvaltion ylimpään tuomioistuimeen – Revisiovalituslupahakemuksen tehneen asianosaisen pyyntö esittää unionin tuomioistuimelle kysymys unionin oikeuden tulkinnasta – Kansallinen säännöstö, jonka mukaan revisiovalituslupa myönnetään, kun valituksessa tuodaan esiin oikeusvarmuuden, oikeuden yhtenäisen soveltamisen tai oikeuden kehittämisen takaamisen kannalta tärkeä oikeuskysymys – Ylimmän kansallisen tuomioistuimen velvollisuus tutkia revisiovalituslupamenettelyssä, onko asiassa pyydettävä ennakkoratkaisua – Revisiovalituslupahakemuksen hylkäämisestä tehdyn päätöksen perustelut

Asiassa C-144/23,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Vrhovno sodišče (ylin tuomioistuin, Slovenia) on esittänyt 7.3.2023 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 9.3.2023, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

KUBERA, trgovanje s hrano in pijačo, d.o.o.

vastaan

Slovenian tasavalta,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (suuri jaosto),

toimien kokoonpanossa: presidentti K. Lenaerts, varapresidentti T. von Danwitz, jaostojen puheenjohtajat F. Biltgen, K. Jürimäe, C. Lycourgos, M. L. Arastey Sahún, S. Rodin, D. Gratsias ja M. Gavalec sekä tuomarit A. Arabadjiev (esittelevä tuomari), J. Passer, Z. Csehi ja O. Spineanu-Matei,

julkisasiamies: N. Emiliou,

kirjaaja: hallintovirkamies M. Longar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 5.3.2024 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

* Oikeudenkäyntikieli: sloveeni.

– KUBERA, trgovanje s hrano in pijačo, d.o.o., edustajanaan A. Velkaverh, odvetnik,

– Slovenian hallitus, asiamiehinään B. Jovin Hrastnik ja N. Pintar Gosenca,

– Saksan hallitus, asiamiehenään J. Möller,

– Latvian hallitus, asiamiehinään K. Pommere ja S. Zābele,

– Alankomaiden hallitus, asiamiehenään P. P. Huurnink,

– Suomen hallitus, asiamiehenään A. Laine,

– Euroopan komissio, asiamiehinään F. Erlbacher, B. Rous Demiri ja C. Urraca Caviedes,

kuultuaan julkisasiamiehen 18.6.2024 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee SEUT 267 artiklan kolmannen kohdan ja Euroopan unionin perusoikeuskirjan (jäljempänä perusoikeuskirja) 47 artiklan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat KUBERA, trgovanje s hrano in pijačo, d. o. o. (jäljempänä KUBERA) ja Slovenian tasavalta, jota edustaa Ministrstvo za finance (valtiovarainministeriö, Slovenia), ja jossa on kyse immateriaalioikeuksien suojaamiseksi toteutetusta tullitoimenpiteestä.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

3 Teollis- ja tekijänoikeuksien tullivalvonnasta ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1383/2003 kumoamisesta 12.6.2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 608/2013 (EUVL 2013, L 181, s. 15) 17 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jos tulliviranomaiset havaitsevat tavaroita, jotka saattavat loukata teollis- tai tekijänoikeutta, joka kuuluu [toimivaltaiselle tullin yksikölle esitetyn sellaisen pyynnön] hyväksymispäätöksen soveltamisalaan[, että tulliviranomaiset toteuttaisivat toimia], kyseisten tulliviranomaisten on keskeytettävä tavaroiden luovutus tai otettava tavarat haltuun.”

Slovenian oikeus

4 Slovenian perustuslain 22 §:ssä säädetään seuraava:

”Jokaiselle on taattava tuomioistuimessa ja sellaisissa muissa valtion elimissä, paikallisten julkisyhteisöjen elimissä ja julkisen vallan muiden käyttäjien luona käydyissä menettelyissä, jotka

päättävät jonkun henkilön oikeuksista, velvoitteista tai oikeudellisista intresseistä, heidän oikeuksiensa yhdenvertainen suojelu.”

5 Hallintolainkäyttölain (Zakon o upravnem sporu; Uradni list RS, nro 105/06), sellaisena kuin sitä sovelletaan pääasiassa, 22 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

”Hallintoriita-asioissa sovelletaan siviiliprosessia sääntelevän lain säännöksiä, jollei tässä laissa toisin säädetä.”

6 Siviiliprosessilain (Zakon o pravdnem postopku; Uradni list RS, nro 73/07), sellaisena kuin sitä sovelletaan pääasiassa (jäljempänä ZPP), 367 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

”Asianosaiset voivat panna vireille toisessa oikeusasteessa annetun lainvoimaisen tuomioistuinratkaisun uudelleentarkastelua koskevan menettelyn [(revizija; jäljempänä revisiomenettely)] 15 päivän kuluessa siitä, kun Vrhovno sodišče [(ylin tuomioistuin, Slovenia)] ratkaisu luvan myöntämisestä [revisiomenettelyn] vireillepanoon on annettu tiedoksi.”

7 ZPP:n 367a §:ssä säädetään seuraavaa:

”(1) Tuomioistuin antaa luvan [revisiomenettelyn] vireillepanoon, jos voidaan odottaa, että Vrhovno sodišče ratkaisu koskee oikeuskysymystä, joka on tärkeä oikeusvarmuuden, oikeuden yhtenäisen soveltamisen tai oikeuskäytännöllä tapahtuvan oikeuden kehittämisen takaamiseksi. Tuomioistuin antaa luvan [revisionmenettelyn] vireillepanoon erityisesti seuraavissa tapauksissa:

– jos kyseessä on oikeuskysymys, jonka osalta toisen oikeusasteen tuomioistuimen ratkaisu poikkeaa Vrhovno sodišče oikeuskäytännöstä, tai

– jos kyseessä on oikeuskysymys, jonka osalta ei ole olemassa Vrhovno sodišče oikeuskäytäntöä, erityisesti jos ylemmän oikeusasteen tuomioistuinten oikeuskäytäntö ei ole yhtenäistä, tai

– jos kyseessä on oikeuskysymys, jonka osalta Vrhovno sodišče oikeuskäytäntö ei ole yhtenäistä.

(2) Vrhovno sodišče antaa ratkaisun luvan myöntämisestä [revisiomenettelyn] vireillepanoon asianosaisen tätä koskevan hakemuksen perusteella.”

8 ZPP:n 367b §:n sanamuoto on seuraava:

”(1) Asianosaisen on haettava lupaa [revisiomenettelyn] vireillepanoon 30 päivän kuluessa toisen oikeusasteen tuomioistuimen lainvoimaisen tuomion tiedoksiantamisesta.

(2) Hakemus luvan saamiseksi [revisiomenettelyn] vireillepanoon on jätettävä Vrhovno sodiščelle.

– –

(4) Hakemuksessa luvan saamiseksi [revisiomenettelyn] vireillepanoon asianosaisen on esitettävä täsmällisesti ja nimenomaisesti riidanalainen oikeuskysymys ja oikeussääntö, jota väitetään rikotun, seikat, jotka osoittavat kysymyksen tärkeyden, ja yhteenveto niistä syistä, joiden vuoksi toisen oikeusasteen tuomioistuin on ratkaissut kysymyksen lainvastaisesti; hakemuksessa on kuvailtava täsmällisesti ja nimenomaisesti väitetyt menettelyvirheet ja samalla tavoin osoitettava

Vrhovno sodiščen sellaisen oikeuskäytännön olemassaolo, josta [alemman oikeusasteen tuomioistuimen] ratkaisussa väitetään poiketun, tai oikeuskäytännön epäjohdonmukaisuus.”

9 ZPP:n 367c §:ssä säädetään seuraavaa:

”(1) Vrhovno sodiščen kolmen tuomarin kokoonpano ratkaisee hakemuksen luvan saamiseksi [revisiomenettelyn] vireillepanoon päätöksellä.

(2) Kyseisen hakemuksen hylkäävän ratkaisun perustelemiseksi riittää, että ylin tuomioistuin toteaa yleisesti, etteivät tämän lain 367a §:ssä vahvistetut edellytykset ole täyttyneet.

(3) Ylimmän tuomioistuimen on ilmoitettava päätöksessä, jolla myönnetään lupa panna vireille [revisiomenettely], miltä osin tai minkä nimenomaisten oikeuskysymysten osalta tällainen lupa on myönnettävä.

(4) Päätökseen, jolla annetaan lupa tai jolla evätään lupa panna vireille [revisiomenettely], ei voida hakea muutosta.”

10 ZPP:n 368 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Vrhovno sodišče antaa ratkaisun [revisiomenettelyssä].”

11 ZPP:n 370 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

”[Revisiomenettely] voidaan panna vireille sillä perusteella, että asian käsittelyyn ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa sovellettavia säännöksiä, joihin asianosainen on vedonnut toisen oikeusasteen tuomioistuimessa, on rikottu olennaisesti, että asian käsittelyyn toisen oikeusasteen tuomioistuimessa sovellettavia säännöksiä on rikottu olennaisesti tai että on tehty oikeudellinen virhe.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

12 KUBERA, joka on elintarvikkeiden ja juomien kauppaa harjoittava yhtiö, osti Turkista 87 600 Itävallassa valmistettua Red Bull -juomatölkkiä ja kuljetti ne laivalla Koperin (Slovenia) satamaan niiden maahan tuomiseksi.

13 Slovenian tasavallan verohallinto päätti kahdella 5.10.2021 tehdyllä päätöksellä ottaa kyseisen tölkit haltuun asetuksen N:o 608/2013 17 artiklan nojalla odotettaessa ratkaisua tuomioistuinmenettelyssä, jonka Red Bull GmbH, joka on kyseisiin tölkkeihin liittyvien immateriaalioikeuksien haltija, oli pannut vireille näiden oikeuksien suojaamiseksi.

14 KUBERA teki näistä päätöksistä hallinnolliset oikaisuvaatimukset, minkä jälkeen se valitti niistä Upravno sodiščeen (hallinnollinen tuomioistuin, Slovenia), joka hylkäsi valitukset.

15 KUBERA teki Vrhovno sodiščelle, joka on ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin, kaksi hakemusta saadakseen luvan tehdä Upravno sodiščen tuomioista revisiovalituksen, ja se väittää näissä hakemuksissa, että pääasiassa tulee esiin kysymys siitä, sovelletaanko asetusta N:o 608/2013 tilanteeseen, jossa maahantuodut tavarat on valmistanut niihin liittyvien immateriaalioikeuksien haltija. Kyse on sen mukaan ZPP:n 367a §:ssä tarkoitetusta tärkeästä oikeuskysymyksestä, joka oikeuttaa myöntämään luvan revisiovalitusten tekemiseen. KUBERA

katsoo, ettei asetusta N:o 608/2013 sovelleta tällaisessa tilanteessa, ja vaatii siinä tapauksessa, ettei ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin hyväksy tätä arviointia, että unionin tuomioistuimelta pyydetään ennakkoratkaisua tästä kysymyksestä.

16 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii yhtäältä, velvoittaako SEUT 267 artiklan kolmas kohta sen tutkimaan KUBERAn esittämän pyynnön siitä, että unionin tuomioistuimelle esitetään ennakkoratkaisukysymys unionin oikeuden tulkinnasta, jotta se voi ratkaista KUBERAn tekemät revisiovalituslupahakemukset. Toisaalta se pohtii, onko sen siinä tilanteessa, että se katsoo, ettei unionin tuomioistuimelle ole tarpeen esittää ennakkoratkaisupyyntöä, perusteltava päätöksensä perusoikeuskirjan 47 artiklan nojalla, vaikka ZPP:n 367c §:n 2 momentin mukaan on riittävää, että revisiovalituslupahakemuksen hylkäämisestä tehty päätös perustellaan suppeasti.

17 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa, että revisiovalitus on erityinen muutoksenhakukeino, joka kohdistuu lainvoimaiseen tuomioistuinratkaisuun ja jonka tarkoituksena on yhtenäistää oikeuskäytäntöä ja ohjata sitä samalla tavalla kuin SEUT 267 artiklassa määrätyssä ennakkoratkaisumenettelyssä tehdään. Koska unionin oikeus on osa Slovenian oikeusjärjestystä, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin huolehtii revisiomenettelyn kautta myös siitä, että unionin oikeutta sovelletaan asianmukaisesti ja yhtenäisesti.

18 Revisiomenettely on jaettu kahteen vaiheeseen eli siihen vaiheeseen, jossa selvitetään, onko lupa revisiovalituksen tekemiseen myönnettävä, ja toisaalta – jos tämä lupa myönnetään – siihen vaiheeseen, joka koskee kyseessä olevan asian tutkimista asiakysymyksen osalta.

19 Revisiovalituksen tekemiseen voidaan ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan antaa lupa vain jonkin kyseessä olevan oikeusriidan asianosaisen nimenomaisesta hakemuksesta ja yksinomaan, jos tämä asianosainen osoittaa, että oikeuskysymys, joka Vrhovno sodiščen on ratkaistava, on objektiivisesti tärkeä. Revisiovalituslupahakemuksen tutkintaa koskevassa vaiheessa kyseisen tuomioistuimen on siis asetettava etusijalle julkinen etu laajassa merkityksessä eli tarve taata oikeuskäytännön johdonmukaisuus ja oikeuden yhtenäinen soveltaminen eikä etusijalle saa asettaa asianosaisten yksityistä etua. Tämä vaihe merkitsee niiden asioiden ”suodattamista”, jotka voidaan saattaa Vrhovno sodiščen käsiteltäviksi, ja sillä taataan, että Vrhovno sodišče hoitaa täysimääräisesti perustuslaillisen tehtävänsä ja antaa ratkaisun kohtuullisessa ajassa.

20 Vrhovno sodiščen oikeuskäytännöstä seuraa, että lupa revisiovalituksen tekemiseen myönnetään, jos asianosainen osoittaa riittävällä tavalla, että alemman oikeusasteen tuomioistuin on poikennut unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä tai että kyseessä olevassa asiassa tulee esiin kysymys, joka koskee sitä, onko kansallinen oikeus unionin oikeuden mukainen, ja josta ei ole olemassa Vrhovno sodiščen oikeuskäytäntöä. Vrhovno sodišče on jo myöntänyt revisiovalituslupia sillä perusteella, että esiin tuotu kysymys on tärkeä niin unionin oikeuden tulkinnan ja yhtenäisen soveltamisen kuin kansallisen oikeuden kehittämisen kannalta. Se tarkastelee siis samalla tavalla unionin oikeutta koskevia kysymyksiä ja kansallista oikeutta koskevia kysymyksiä.

21 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin täsmentää kuitenkin, että vaikka on mahdollista, että sen käsiteltäväksi saatetun asian oikeudellinen tärkeys voi perustua unionin oikeuteen liittyviin näkökohtiin, se seikka, että unionin oikeutta voitaisiin soveltaa asian asiakysymystä tutkittaessa, ja se seikka, että jokin asianosaisista ehdottaa revisiovalituslupahakemuksessaan, että unionin tuomioistuimelle esitetään ennakkoratkaisupyyntö, eivät yksinään riitä siihen, että revisiovalituslupa myönnetään.

22 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen ei siis ZPP:n nojalla tarvitse tutkia jo revisiovalituslupamenettelyn vaiheessa, onko unionin tuomioistuimelle esitettävä ennakkoratkaisukysymys, jos revisiovalituslupa myönnetään.

23 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin esittää myös, ettei sen revisiovalituslupahakemuksista tekemiin päätöksiin saa kansallisen lainsäädännön mukaan hakea muutosta ja että kun se epää tällaisen valitusluvan, se vain toteaa, etteivät ZPP:n 367a §:ssä säädetyt edellytykset ole täyttyneet.

24 Ustavno sodišče (perustuslakituomioistuin, Slovenia) 31.3.2022 antamasta ratkaisusta kuitenkin ilmenee, että jonkin asianosaisen revisiovalituslupahakemuksen yhteydessä tekemä pyyntö esittää unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyyntö SEUT 267 artiklan nojalla on käsiteltävä jo revisiovalituslupahakemusta tutkittaessa. Ustavno sodišče on myös todennut, että kun Vrhovno sodišče antaa päätöksen revisiovalituslupahakemuksen hylkäämisestä, perusoikeuskirjan 47 artikla, luettuna yhdessä Slovenian perustuslain 22 §:n kanssa, edellyttää, että Vrhovno sodišče perustelee kyseisen päätöksensä samalla tavalla kuin varsinaiset tuomioistuinratkaisunsa. Tästä Ustavno sodiščen ratkaisusta seuraa ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan, että Vrhovno sodiščen on revisiovalituslupamenettelyssä tutkittava pyyntö saattaa asia unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi SEUT 267 artiklan nojalla ottamalla huomioon unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenevät kriteerit ja esitettävä päätöksessään, jolla revisiovalituslupa evätään, syyt, joiden vuoksi se ei ole pyytänyt unionin tuomioistuimelta ennakkoratkaisua, ja näin on, jotta Ustavno sodišče voi mahdollisesti tarkastaa, onko niitä edellytyksiä, joilla SEUT 267 artiklan kolmannessa kohdassa määrätystä ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevasta velvollisuudesta voidaan poiketa ja jotka ilmenevät kyseisestä oikeuskäytännöstä, noudatettu.

25 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo, että KUBERAn tekemät revisiovalitushakemukset eivät täytä nyt käsiteltävässä asiassa ZPP:n 367a §:ssä säädettyjä edellytyksiä eikä niitä voida siis hyväksyä, mutta se on sitä mieltä, että kun otetaan huomioon 31.3.2022 annettu Ustavno sodiščen ratkaisu, pääasiassa tulee esiin tärkeä kysymys, joka koskee unionin oikeuden tulkintaa ja jonka johdosta sen on pyydettävä unionin tuomioistuimelta ennakkoratkaisua SEUT 267 artiklan nojalla.

26 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin huomauttaa tältä osin, että sen on arvioitava useita liitännäisiä oikeuskysymyksiä, jotta se voi selvittää revisiovalituslupahakemusta tutkiessaan, onko jonkin asianosaisen esiin tuomasta unionin oikeuden tulkintaa koskevasta kysymyksestä pyydettävä unionin tuomioistuimelta ennakkoratkaisua. Sen on muun muassa selvitettävä, sovelletaanko kyseessä olevaan oikeusriitaan unionin oikeutta, pyytääkö asianomainen osapuoli, että unionin tuomioistuin antaa ennakkoratkaisun unionin oikeussäännön tulkinnasta, ja onko asiassa pyydettävä ennakkoratkaisua. Tämä edellyttää revisiovalituksen tutkimista asiakysymyksen osalta pääosin jo tässä vaiheessa. Ustavno sodiščen omaksuma tulkinta SEUT 267 artiklaan perustuvan velvollisuuden osalta edellyttää muuttamaan täysin sitä lähestymistapaa, jonka ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on omaksunut revisiovalituslupahakemuksia koskevissa ratkaisuissaan. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin huomauttaa lisäksi, ettei unionin tuomioistuimen antamalla ennakkoratkaisulla olisi tehokasta vaikutusta revisiovalituslupamenettelyn yhteydessä, koska se, sovelletaanko kyseessä olevassa asiassa unionin oikeutta ja onko unionin tuomioistuimen tulkittava sitä, on mahdollista määrittää vasta siinä vaiheessa, jossa revisiovalitus tutkitaan asiakysymyksen osalta.

27 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii myös, olisiko mahdollista katsoa, kun otetaan huomioon ZPP:ssä säädetyn revisiovalituslupamenettelyn olemassaolo, että tuomioistuinratkaisut, joista tällaista valitusta ei saa tehdä, ovat peräisin kansalliselta tuomioistuimelta, jonka ratkaisuihin ei kansallisen lainsäädännön mukaan saa hakea muutosta ja jolla on SEUT 267 artiklan kolmannessa kohdassa määrätty velvollisuus pyytää unionin tuomioistuimelta ennakkoratkaisua.

28 Jos unionin tuomioistuin katsoo, että ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on tutkittava jo revisiovalituslupahakemuksen tutkintavaiheessa kysymys siitä, onko unionin tuomioistuimelta pyydettävä ennakkoratkaisua, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pyrkii lopuksi selvittämään, sovelletaanko muun muassa 6.10.2021 annetun tuomion Consorzio Italian Management ja Catania Multiservizi (C-561/19, EU:C:2021:799) 51 kohdassa vahvistettua perusteluvelvollisuutta myös päätöksiin, joilla ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin epää revisiovalitusluvan.

29 Tässä tilanteessa Vrhovno sodišče päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Onko SEUT 267 artiklan kolmas kohta esteenä sellaiselle [ZPP:n] säännökselle, jonka nojalla menettelyssä, [joka koskee revisiovalituslupahakemusta], Vrhovno sodišče ei tarkastele kysymystä siitä, seuraako asianosaisen vaatimuksesta pyytää unionin tuomioistuimelta ennakkoratkaisua Vrhovno sodiščen velvollisuus esittää unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisukysymys?

2) [Mikäli ensimmäiseen kysymykseen vastataan myöntävästi,] [o]nko perusoikeuskirjan tuomioistuinratkaisujen perusteluvelvollisuutta koskevaa 47 artiklaa tulkittava siten, että menettelyllinen ratkaisu, jolla evätään [ZPP:n] mukainen asianosaisen hakema [revisiovalituslupa], on sellainen ’tuomioistuinratkaisu’, jossa on perusteltava, minkä vuoksi asianosaisen vaatimusta pyytää unionin tuomioistuimelta ennakkoratkaisua ei voida hyväksyä käsiteltävässä asiassa?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Ensimmäinen kysymys

30 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee ensimmäisellä kysymyksellään lähinnä, onko SEUT 267 artiklan kolmatta kohtaa tulkittava siten, että se on esteenä sille, että kansallinen tuomioistuin, jonka ratkaisuihin ei kansallisen lainsäädännön mukaan saa hakea muutosta, päättää revisiovalituslupahakemuksen tutkintaa koskevassa menettelyssä, jonka ratkaisu riippuu jonkin asianosaisen esiin tuoman oikeuskysymyksen tärkeydestä oikeusvarmuuden, oikeuden yhtenäisen soveltamisen tai oikeuden kehittämisen kannalta, hylätä tällaisen lupahakemuksen arvioimatta ensin, onko sen pyydettävä unionin tuomioistuimelta ennakkoratkaisua kysymyksestä, joka koskee tämän hakemuksen tueksi esitetyn unionin oikeuden säännöksen tulkintaa tai pätevyyttä.

31 On huomautettava, että vaikka oikeuslaitoksen järjestäminen jäsenvaltioissa ja erityisesti kansallisten ylimpien tuomioistuinten perustaminen, kokoonpano, toimivalta ja toiminta kuuluvat jäsenvaltioiden toimivaltaan, jäsenvaltioiden on kuitenkin kyseistä toimivaltaa

käyttäessään noudatettava niille unionin oikeuden nojalla kuuluvia velvoitteita (tuomio 11.7.2024, Hann-Invest ym., C-554/21, C-622/21 ja C-727/21, EU:C:2024:594, 44 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

32 Tästä seuraa, että vaikka unionin oikeus ei ole lähtökohtaisesti esteenä sille, että jäsenvaltiot ottavat käyttöön valituslupamenettelyjä tai muita ylimpien kansallisten tuomioistuinten käsiteltäväksi saatettavien asioiden valitsemista tai ”suodattamista” koskevia järjestelmiä, tällaisten menettelyjen tai järjestelmien täytäntöönpanossa on noudatettava unionin oikeuteen ja erityisesti SEUT 267 artiklaan perustuvia vaatimuksia.

33 Tältä osin on korostettava, että SEUT 267 artiklan mukaisella ennakkoratkaisumenettelyllä, joka on perussopimuksilla luodun tuomioistuinjärjestelmän kantava voima, otetaan käyttöön tuomioistuinten välinen vuoropuhelu unionin tuomioistuimen ja jäsenvaltioiden tuomioistuimien välillä tavoitteena varmistaa, että unionin oikeutta tulkitaan yhtenäisesti. Tällä menettelyllä voidaan näin varmistaa unionin oikeuden johdonmukaisuus, täysi vaikutus ja itsenäisyys sekä viime kädessä sen ominaisluonne (lausunto 2/13 (Unionin liittyminen Euroopan ihmisoikeussopimukseen), 18.12.2014, EU:C:2014:2454, 176 kohta; tuomio 6.10.2021, Consorzio Italian Management ja Catania Multiservizi, C-561/19, EU:C:2021:799, 27 kohta ja tuomio 22.2.2022, RS (Perustuslakituomioistuimen tuomioiden vaikutus), C-430/21, EU:C:2022:99, 73 kohta).

34 Silloin kun kansallisen tuomioistuimen ratkaisuihin ei kansallisen lainsäädännön mukaan saa hakea muutosta, kyseisellä tuomioistuimella on lähtökohtaisesti velvollisuus saattaa asia unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi SEUT 267 artiklan kolmannen kohdan nojalla, jos siinä tulee esille unionin oikeuden tulkintaa tai johdetun oikeuden toimen pätevyyttä koskeva kysymys (ks. vastaavasti tuomio 18.7.2013, Consiglio Nazionale dei Geologi, C-136/12, EU:C:2013:489, 25 kohta; tuomio 6.10.2021, Consorzio Italian Management ja Catania Multiservizi, C-561/19, EU:C:2021:799, 32 kohta ja tuomio 22.12.2022, Airbnb Ireland ja Airbnb Payments UK, C-83/21, EU:C:2022:1018, 79 kohta).

35 Se, että kansallisilla tuomioistuimilla, joiden ratkaisuihin ei kansallisen lainsäädännön mukaan saa hakea muutosta, on velvollisuus esittää ennakkoratkaisukysymys unionin tuomioistuimelle, on osa kansallisten tuomioistuinten – joiden tehtävänä on unionin oikeuden soveltaminen – ja unionin tuomioistuimen yhteistyötä, joka on perustettu sen varmistamiseksi, että unionin oikeutta sovellettaisiin oikein ja tulkittaisiin yhtenäisesti kaikissa jäsenvaltioissa. Tällä velvollisuudella pyritään erityisesti estämään unionin oikeussääntöjen kanssa ristiriidassa olevan kansallisen oikeuskäytännön syntyminen missä tahansa jäsenvaltiossa (tuomio 24.5.1977, Hoffmann-La Roche, 107/76, EU:C:1977:89, 5 kohta; tuomio 4.6.2002, Lyckeskog, C-99/00, EU:C:2002:329, 14 kohta ja tuomio 4.10.2018, komissio v. Ranska (Pidätys irtaimen omaisuuden tuotosta), C-416/17, EU:C:2018:811, 109 kohta).

36 Kansallinen tuomioistuin, jonka ratkaisuihin ei kansallisen lainsäädännön mukaan saa hakea muutosta, voidaan vapauttaa SEUT 267 artiklan kolmannessa kohdassa määrätystä velvollisuudesta vain, jos kansallinen tuomioistuin toteaa, että kysymys on vailla merkitystä tai että unionin tuomioistuin on jo tulkinnut kyseessä olevaa unionin oikeuden säännöstä tai määräystä taikka että se, miten unionin oikeutta on tulkittava, on niin ilmeistä, ettei tästä ole mitään perusteltua epäilystä (tuomio 6.10.1982, Cilfit ym., 283/81, EU:C:1982:335, 21 kohta ja tuomio 6.10.2021, Consorzio Italian Management ja Catania Multiservizi, C-561/19, EU:C:2021:799, 33 kohta).

37 Tällaisen kansallisen tuomioistuimen on arvioitava omalla vastuullaan, itsenäisesti ja vaadittavalla huolellisuudella, onko sillä velvollisuus saattaa unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi siinä esille tullut unionin oikeutta koskeva kysymys vai onko se sitä vastoin jossakin niistä edellä olevassa kohdassa tarkoitetuista tilanteista, joissa se voi vapautua tästä velvollisuudesta (ks. vastaavasti tuomio 15.9.2005, Intermodal Transports, C-495/03, EU:C:2005:552, 37 kohta ja tuomio 6.10.2021, Consorzio Italian Management ja Catania Multiservizi, C-561/19, EU:C:2021:799, 50 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

38 Kun kansallisessa tuomioistuimessa käsiteltävässä asiassa on kyseessä jokin näistä tilanteista, sillä ei siis ole velvollisuutta saattaa asia unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi SEUT 267 artiklan kolmannen kohdan nojalla, vaikka siinä vireillä olevan asian asianosainen olisi tuonut esiin unionin oikeuden säännöksen tulkintaa tai pätevyyttä koskevan kysymyksen (ks. vastaavasti tuomio 6.10.2021, Consorzio Italian Management ja Catania Multiservizi, C-561/19, EU:C:2021:799, 57 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

39 On vielä korostettava, että kansallisen tuomioistuimen ratkaisut, jotka asianosaiset voivat riitauttaa ylimmässä kansallisessa tuomioistuimessa, eivät ole sellaisen SEUT 234 artiklassa tarkoitetun ”kansalli[sen] tuomioistui[men ratkaisuja] – –, jonka päätöksiin ei kansallisen lainsäädännön mukaan saa hakea muutosta”. Se, että tällaisten riitautusten, jotka on esitetty – kuten pääasiassa – revisiovalituksen yhteydessä, asiakysymyksen tutkiminen on riippuvainen menettelystä, jossa kyseinen ylin kansallinen tuomioistuin myöntää luvan revisiovalituksen tekemiseen, ei merkitse sitä, ettei asianosaisilla olisi oikeussuojakeinoa käytettävissään (ks. vastaavasti tuomio 4.6.2002, Lyckeskog, C-99/00, EU:C:2002:329, 16 kohta ja tuomio 16.12.2008, Cartesio, C-210/06, EU:C:2008:723, 76 kohta). Tällaisen menettelyn olemassaolo ei siis voi johtaa siihen, että alemman oikeusasteen tuomioistuin, jonka ratkaisu voidaan riitauttaa tällaisen valituksen yhteydessä, muuttuu kansalliseksi tuomioistuimeksi, jonka ratkaisuihin ei kansallisen lainsäädännön mukaan saa hakea muutosta ja jolla olisi näin ollen SEUT 267 artiklan kolmannessa kohdassa määrätty velvollisuus saattaa asia unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi.

40 Tämä velvollisuus on sitä vastoin Vrhovno sodiščen kaltaisella ylimmällä kansallisella tuomioistuimella, jollei tämän tuomion 36 kohdassa esitetystä muuta johdu.

41 Nyt käsiteltävässä asiassa ZPP:n 367a §:n 1 momentista ja ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen toimittamista tiedoista ilmenee, että kyseinen tuomioistuin tutkii sen selvittämiseksi, onko revisiovalituslupa myönnettävä, kysymyksen siitä, tuleeko sen käsiteltäväksi saatetussa asiassa esiin oikeusvarmuuden, oikeuden yhtenäisen soveltamisen tai oikeuden kehittämisen takaamisen kannalta tärkeä oikeuskysymys.

42 On kuitenkin huomautettava, että kyseisessä säännöksessä tarkoitetuissa erityistapauksissa on kyse yksinomaan tilanteista, joille on esiin tuodun oikeuskysymyksen osalta ominaista se, että toisen oikeusasteen kansallisen tuomioistuimen ratkaisu eroaa ylimmän kansallisen tuomioistuimen oikeuskäytännöstä, että ylin kansallinen tuomioistuin ei ole antanut oikeuskäytäntöä tai että kyseisen tuomioistuimen tai ylempien kansallisten tuomioistuinten oikeuskäytäntö ei ole yhtenäistä. Missään näistä tapauksista ei sitä vastoin viitata unionin oikeuteen eikä etenkään siihen, mitä Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä todetaan tällä hetkellä revisiovalituslupahakemuksen tueksi esitetystä kysymyksestä.

43 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa tulkitsevansa kyseistä säännöstä siten, ettei sen tarvitse arvioida revisiovalituslupahakemusta tutkiessaan, onko unionin tuomioistuimelle esitettävä revisiomenettelyn yhteydessä ennakkoratkaisukysymys tämän hakemuksen tueksi esitetystä unionin oikeutta koskevasta kysymyksestä.

44 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin täsmentää lisäksi, että kun lupaa revisiovalituksen tekemiseen ei myönnetä, epäämispäätöksellä menettely päätetään lopullisesti. Tässä tapauksessa alemman oikeusasteen tuomioistuimen omaksuma tulkinta unionin oikeudesta saattaisi olla sitova kyseessä olevassa kansallisessa oikeusjärjestyksessä, vaikka revisiovalituslupahakemuksen tueksi esitetty kysymys olisi voinut olla perusteena ennakkoratkaisun pyytämiselle unionin tuomioistuimelta.

45 Tällainen kansallinen säännöstö tai käytäntö voi siis johtaa tilanteeseen, jossa unionin oikeuden säännöksen tulkintaa tai pätevyyttä koskevaa kysymystä ei siitä huolimatta, että asianosainen on tuonut sen esiin Vrhovno sodiščessa tai Vrhovno sodiščen olisi tuotava se esiin kyseisen asianosaisen esittämän oikeuskysymyksen johdosta ja että se ei kuulu tämän tuomion 36 kohdassa tarkoitettujen poikkeusten alaan, saatettaisi unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi vastoin kyseiselle kansalliselle tuomioistuimelle SEUT 267 artiklan kolmannessa kohdassa asetettua velvollisuutta.

46 Tällainen tilanne on kuitenkin omiaan vaarantamaan SEUT 267 artiklassa perustetun kansallisten tuomioistuinten ja unionin tuomioistuimen välistä yhteistyötä koskevan järjestelmän tehokkuuden sekä niiden tavoitteiden toteutumisen, jotka kyseisellä artiklalla pyritään saavuttamaan, ja erityisesti tavoitteen estää se, että jossain jäsenvaltiossa syntyy kansallista oikeuskäytäntöä, joka ei ole unionin oikeussääntöjen mukaista.

47 Tätä tulkintaa ei kyseenalaista 15.3.2017 annettuun tuomioon Aquino (C-3/16, EU:C:2017:209, 56 kohta) ja 6.10.2021 annettuun tuomioon Consorzio Italian Management ja Catania Multiservizi (C-561/19, EU:C:2021:799, 61 kohta) perustuva oikeuskäytäntö, jonka mukaan kansallinen tuomioistuin, jonka ratkaisuihin ei kansallisen lainsäädännön mukaan saa hakea muutosta, voi jättää esittämättä unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisukysymyksen menettelyyn kyseisessä kansallisessa tuomioistuimessa sovellettavien tutkimatta jättämistä koskevien perusteiden vuoksi, kunhan vastaavuus- ja tehokkuusperiaatteita noudatetaan.

48 Ensimmäinen näistä tuomioista koski näet kansallista sääntöä, jonka nojalla valitusperuste on jätettävä tutkimatta, kun sillä pyritään riitauttamaan vain yksi valituksenalaisen tuomion perustelu, vaikka muut perustelut ovat sellaisenaan riittäviä perustelemaan kyseisen tuomion (tuomio 15.3.2017, Aquino, C-3/16, EU:C:2017:209, 54 kohta). Jälkimmäinen näistä tuomioista koski kansallista sääntöä, jonka mukaan asianosaisen sen jälkeen, kun asia on pantu vireille kansallisessa tuomioistuimessa, joka käsittelee asiaa ylimpänä oikeusasteena, esiin tuoma uusi kysymys on jätettävä tutkimatta sillä perusteella, että sillä muutetaan oikeudenkäynnin kohdetta (tuomio 6.10.2021, Consorzio Italian Management ja Catania Multiservizi, C-561/19, EU:C:2021:799, 60 kohta).

49 Edellä olevassa kohdassa mainittujen tuomioiden taustalla olevissa asioissa oli kyse kansallisista säännöistä, joilla vahvistetaan luonteeltaan täysin menettelyllisiä tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä, joiden noudattamatta jättäminen esti asiaa ylimpänä oikeusasteena käsittelevää kansallista tuomioistuinta tutkimasta valituksen asiakysymyksen.

50 Tällaisista säännöistä poiketen ZPP:n 367a §:n 1 momentissa säädetyn kaltainen revisiovalitusluvan myöntämistä koskeva kriteeri edellyttää, että Vrhovno sodišče tutkii revisiovalituslupahakemuksen tueksi esitetyn oikeuskysymyksen tärkeyden oikeusvarmuuden, oikeuden yhtenäisen soveltamisen tai oikeuden kehittämisen kannalta.

51 Vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee kuitenkin myös, että periaate, jonka mukaan kansallista oikeutta on tulkittava unionin oikeuden mukaisesti, edellyttää, että kansalliset tuomioistuimet noudattavat erityisesti kieltoa tulkita kansallista oikeutta contra legem ja tekevät toimivaltansa rajoissa kaiken mahdollisen ottamalla huomioon kansallisen oikeuden kokonaisuudessaan ja soveltamalla siinä hyväksyttyjä tulkintatapoja taatakseen kyseessä olevan unionin oikeuden säännöksen täyden tehokkuuden ja päätyäkseen ratkaisuun, joka on kyseisellä säännöksellä tavoitellun päämäärän mukainen (ks. vastaavasti tuomio 5.10.2004, Pfeiffer ym., C-397/01–C-403/01, EU:C:2004:584, 118 ja 119 kohta; tuomio 29.6.2017, Popławski, C-579/15, EU:C:2017:503, 31–34 kohta ja tuomio 11.7.2024, Skarb Państwa (Merkityksetön tai määrältään vähäinen maksuviivästys), C-279/23, EU:C:2024:605, 29 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

52 Vaatimus yhdenmukaisesta tulkinnasta sisältää muun muassa kansallisille tuomioistuimille velvollisuuden muuttaa tarvittaessa vakiintunutta oikeuskäytäntöä, jos se perustuu sellaiseen kansallisen oikeuden tulkintaan, joka ei sovi yhteen unionin oikeuden tavoitteiden kanssa. Niinpä kansallinen tuomioistuin ei voi katsoa pätevästi, että sen on mahdotonta tulkita kansallista säännöstä unionin oikeuden mukaisesti vain sen takia, että sitä on vakiintuneesti tulkittu merkityksessä, joka ei sovi yhteen unionin oikeuden kanssa (ks. vastaavasti tuomio 19.4.2016, DI, C-441/14, EU:C:2016:278, 33 ja 34 kohta; tuomio 17.4.2018, Egenberger, C-414/16, EU:C:2018:257, 72 ja 73 kohta ja tuomio 11.7.2024, Skarb Państwa (Merkityksetön tai määrältään vähäinen maksuviivästys), C-279/23, EU:C:2024:605, 30 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

53 Kun otetaan huomioon se, että ainoastaan kansalliset tuomioistuimet ovat toimivaltaisia tulkitsemaan kansallista oikeutta, on ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen tehtävänä arvioida, onko pääasiassa kyseessä olevaa kansallista säännöstöä mahdollista tulkita SEUT 267 artiklan vaatimusten mukaisesti. Unionin tuomioistuimen tehtävänä on kuitenkin antaa ennakkoratkaisua pyytäneelle tuomioistuimelle tiettyjä hyödyllisiä ohjeita ennakkoratkaisupyynnössä olevien tietojen perusteella (ks. vastaavasti tuomio 9.4.2024, Profi Credit Polska (Lainvoimaisella ratkaisulla päätetyn menettelyn aloittaminen uudelleen), C-582/21, EU:C:2024:282, 64 kohta).

54 Kuten niistä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen toimittamista tiedoista ilmenee, jotka koskevat tämän tuomion 24 kohdassa mainittuun Ustavno sodiščen oikeuskäytäntöön perustuvaa kehitystä, pääasiassa kyseessä olevan kansallisen säännöstön unionin oikeuden mukainen tulkinta näyttää mahdolliselta nyt käsiteltävässä asiassa.

55 Tältä osin on huomattava, että pääasiassa kyseessä olevissa ZPP:n säännöksissä ei näytetä kiellettävän Vrhovno sodiščea arvioimasta revisiovalituslupahakemuksen tutkintaa koskevassa menettelyssä, edellyttääkö tämän hakemuksen tueksi esitetty unionin oikeuden säännöksen tulkintaa tai pätevyyttä koskeva kysymys sitä, että unionin tuomioistuimelta pyydetään ennakkoratkaisua, vai kuuluuko se sitä vastoin jonkin tämän tuomion 36 kohdassa mainitun poikkeuksen alaan.

56 Erityisesti on niin, etteivät ZPP:n 367a §:n 1 momentissa mainitut tapaukset näytä olevan tyhjentäviä. Kyseinen säännös on siis sellainen, että sitä voidaan tulkita SEUT 267 artiklan kolmannessa kohdassa määrätyn velvollisuuden mukaisesti siten, että tässä kansallisessa

säännöksessä esitetty kriteeri, joka koskee esiin tuodun oikeuskysymyksen tärkeyttä oikeusvarmuuden, oikeuden yhtenäisen soveltamisen tai oikeuden kehittämisen kannalta, sisältää tilanteen, jossa asianosainen, joka hakee lupaa revisiovalituksen tekemiseen, tuo esiin unionin oikeuden säännöksen tulkintaa tai pätevyyttä koskevan kysymyksen, joka ei kuulu minkään tämän tuomion 36 kohdassa tarkoitetun poikkeuksen alaan ja joka edellyttää siis ennakkoratkaisun pyytämistä unionin tuomioistuimelta, kun otetaan huomioon tämän tuomion 33–35 kohdassa mainitut SEUT 267 artiklan tavoitteet.

57 Tämän tuomion 55 kohdassa tarkoitettu arviointi ei edellytä sitä arviointia yksityiskohtaisempaa arviointia, joka Vrhovno sodiščen on tehtävä ZPP:n 367a §:n 1 momentin ja 367b §:n 4 momentin nojalla, koska tämä arviointi edellyttää ainoastaan, että kyseinen tuomioistuin varmistuu esiin tuodun kysymyksen merkityksellisyydestä sen käsiteltäväksi saatetun asian ratkaisun kannalta ja että se tarkastaa mahdollisesti sen, onko tarpeen, että unionin tuomioistuin tulkitsee tässä kysymyksessä tarkoitettua unionin oikeuden säännöstä siitä syystä, että kysymys ei kuulu minkään tämän tuomion 36 kohdassa mainitun poikkeuksen alaan.

58 On vielä korostettava, ettei se velvollisuus, joka kansallisella tuomioistuimella, jonka ratkaisuihin ei kansallisen lainsäädännön mukaan saa hakea muutosta, on SEUT 267 artiklan kolmannen kohdan nojalla silloin, kun näitä poikkeuksia ei sovelleta, rajoita sitä vastuuta, joka kyseisellä tuomioistuimella on päättää, missä kansallisen menettelyn vaiheessa on syytä esittää ennakkoratkaisukysymys unionin tuomioistuimelle (ks. vastaavasti tuomio 6.10.2021, Consorzio Italian Management ja Catania Multiservizi, C-561/19, EU:C:2021:799, 56 kohta). Kyseisen tuomioistuimen on lisäksi arvioitava, onko hyvän lainkäytön edun mukaista, että ennakkoratkaisukysymys esitetään vasta kontradiktorisen näkemystenvaihdon jälkeen (ks. vastaavasti tuomio 1.2.2017, Tolley, C-430/15, EU:C:2017:74, 32 kohta).

59 Ylimmän kansallisen tuomioistuimen, joka käsittelee revisiovalituslupahakemusta ja joka katsoo olevansa velvollinen pyytämään unionin tuomioistuimelta ennakkoratkaisua, on siis päätettävä, onko ennakkoratkaisua pyydettävä kyseistä lupahakemusta tutkittaessa vai myöhemmässä vaiheessa (ks. analogisesti tuomio 4.6.2002, Lyckeskog, C-99/00, EU:C:2002:329, 18 kohta). Jos se päättää esittää ennakkoratkaisupyyntönsä revisiovalituslupahakemusta tutkittaessa, sen on lykättävä tämän hakemuksen käsittelyä ennakkoratkaisua odotettaessa ja pantava tämän jälkeen kyseinen ratkaisu täytäntöön arvioidessaan sitä, onko revisiovalituslupa myönnettävä.

60 Kaiken edellä esitetyn perusteella ensimmäiseen kysymykseen on vastattava, että SEUT 267 artiklan kolmatta kohtaa on tulkittava siten, että se on esteenä sille, että kansallinen tuomioistuin, jonka ratkaisuihin ei kansallisen lainsäädännön mukaan saa hakea muutosta, päättää revisiovalituslupahakemuksen tutkintaa koskevassa menettelyssä, jonka ratkaisu riippuu jonkin asianosaisen esiin tuoman oikeuskysymyksen tärkeydestä oikeusvarmuuden, oikeuden yhtenäisen soveltamisen tai oikeuden kehittämisen kannalta, hylätä tällaisen lupahakemuksen arvioimatta ensin, onko sen pyydettävä unionin tuomioistuimelta ennakkoratkaisua kysymyksestä, joka koskee tämän hakemuksen tueksi esitetyn unionin oikeuden säännöksen tulkintaa tai pätevyyttä.

Toinen kysymys

61 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee toisella kysymyksellään lähinnä, onko SEUT 267 artiklaa, luettuna perusoikeuskirjan 47 artiklan toisen kohdan valossa, tulkittava siten, että kansallisen tuomioistuimen, jonka ratkaisuihin ei kansallisen lainsäädännön mukaan saa hakea

muutosta, on esitettävä siinä päätöksessä, jolla se hylkää revisiovalituslupahakemuksen, johon sisältyy pyyntö esittää unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisukysymys unionin oikeuden säännöksen tulkinnasta tai pätevyydestä, syyt, joiden vuoksi se ei ole esittänyt tällaista kysymystä.

62 Tältä osin on huomautettava, että SEUT 267 artiklalla, luettuna perusoikeuskirjan 47 artiklan toisen kohdan valossa, luodusta järjestelmästä seuraa, että kun kansallinen tuomioistuin, jonka ratkaisuihin ei kansallisen lainsäädännön mukaan saa hakea muutosta, katsoo sillä perusteella, että sen käsiteltävässä asiassa on kyse jostakin tämän tuomion 36 kohdassa mainituista kolmesta tilanteesta, että se vapautuu SEUT 267 artiklan kolmannessa kohdassa määrätystä velvollisuudesta esittää unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyyntö, tuomioistuimen ratkaisun perusteluista on käytävä ilmi, ettei asiassa esille tulleella unionin oikeutta koskevalla kysymyksellä ole merkitystä asian ratkaisun kannalta tai että unionin oikeuden kyseisen säännöksen tai määräyksen tulkinta perustuu unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöön taikka, jollei tällaista oikeuskäytäntöä ole, asiaa ylimpänä oikeusasteena käsittelevä kansallinen tuomioistuin pitää unionin oikeuden tulkintaa niin ilmeisenä, ettei siitä jää mitään perusteltua epäilyä (tuomio 6.10.2021, Consorzio Italian Management ja Catania Multiservizi, C-561/19, EU:C:2021:799, 51 kohta).

63 Ensimmäiseen kysymykseen annetusta vastauksesta seuraa kuitenkin, että jollei tämän tuomion 49 kohdassa mainittujen kaltaisen luonteeltaan täysin menettelyllisen tutkittavaksi ottamisen edellytyksen soveltamisesta muuta johdu, Vrhovno sodišče kaltainen ylin kansallinen tuomioistuin ei voi hylätä revisiovalituslupahakemusta, jossa esitetään unionin oikeuden säännöksen tulkintaa tai pätevyyttä koskeva kysymys, arvioimatta ensin, onko sen pyydettävä unionin tuomioistuimelta tämän kysymyksen osalta ennakkoratkaisua vai kuuluuko tämä kysymys jonkin tämän tuomion 36 kohdassa mainitun poikkeuksen alaan.

64 Tästä seuraa, että kun kyseinen ylin kansallinen tuomioistuin päättää hylätä tällaisen hakemuksen jonkin tällaisen poikkeuksen nojalla, tässä päätöksessä on noudatettava tämän tuomion 62 kohdassa mainittua perusteluvaatimusta.

65 Edellä esitetyn perusteella toiseen kysymykseen on vastattava, että SEUT 267 artiklaa, luettuna perusoikeuskirjan 47 artiklan toisen kohdan valossa, on tulkittava siten, että kansallisen tuomioistuimen, jonka ratkaisuihin ei kansallisen lainsäädännön mukaan saa hakea muutosta, on esitettävä siinä päätöksessä, jolla se hylkää revisiovalituslupahakemuksen, johon sisältyy pyyntö esittää unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisukysymys unionin oikeuden säännöksen tulkinnasta tai pätevyydestä, syyt, joiden vuoksi se ei ole esittänyt tällaista kysymystä ja joita voivat olla se, että tällä kysymyksellä ei ole merkitystä asian ratkaisun kannalta, että unionin tuomioistuin on jo tulkinnut kyseessä olevaa unionin oikeuden säännöstä tai määräystä taikka että se, miten unionin oikeutta on tulkittava, on niin ilmeistä, ettei tästä ole mitään perusteltua epäilystä.

Oikeudenkäyntikulut

66 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (suuri jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) **SEUT 267 artiklan kolmatta kohtaa on tulkittava siten, että se on esteenä sille, että kansallinen tuomioistuin, jonka ratkaisuihin ei kansallisen lainsäädännön mukaan saa hakea muutosta, päättää revisiovalituslupahakemuksen tutkintaa koskevassa menettelyssä, jonka ratkaisu riippuu jonkin asianosaisen esiin tuoman oikeuskysymyksen tärkeydestä oikeusvarmuuden, oikeuden yhtenäisen soveltamisen tai oikeuden kehittämisen kannalta, hylätä tällaisen lupahakemuksen arvioimatta ensin, onko sen pyydettävä unionin tuomioistuimelta ennakkoratkaisua kysymyksestä, joka koskee tämän hakemuksen tueksi esitetyn unionin oikeuden säännöksen tulkintaa tai pätevyyttä.**

2) **SEUT 267 artiklaa, luettuna Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artiklan toisen kohdan valossa, on tulkittava siten, että kansallisen tuomioistuimen, jonka ratkaisuihin ei kansallisen lainsäädännön mukaan saa hakea muutosta, on esitettävä siinä päätöksessä, jolla se hylkää revisiovalituslupahakemuksen, johon sisältyy pyyntö esittää unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisukysymys unionin oikeuden säännöksen tulkinnasta tai pätevyydestä, syyt, joiden vuoksi se ei ole esittänyt tällaista kysymystä ja joita voivat olla se, että tällä kysymyksellä ei ole merkitystä asian ratkaisun kannalta, että unionin tuomioistuin on jo tulkinnut kyseessä olevaa unionin oikeuden säännöstä tai määräystä taikka että se, miten unionin oikeutta on tulkittava, on niin ilmeistä, ettei tästä ole mitään perusteltua epäilystä.**

Allekirjoitukset